

BESLUT

2019-09-02

Dnr: 19/00198

SAKEN

Aktuellt, SVT2, 2019-01-09, inslag om USA:s statsapparat; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om att det pågick nya förhandlingar mellan president Donald Trump och kongressledamöter gällande den amerikanska statsapparaten. Nyhetspresentatören sa att det i grund och botten handlade om den mur Donald Trump vill bygga mot Mexiko och att presidenten återigen hotade med undantagstillstånd. En reporter sa därefter att Donald Trump hoppades kunna övertyga demokraterna att skjuta till pengar till den mur han menade att nationen desperat behöver men att demokraterna än så länge vägrade det. Reportern sa därefter följande.

Demokraterna kan alltså tänkas acceptera en förstärkt gräns, kanske stängsel, kanske elektronisk övervakning. Men inte Trumps dyra mur, den han gick till val på. [...] Trump har förgäves försökt pressa kongressen till att godkänna finansieringen av muren genom att stänga ner delar av statsapparaten och flera gånger de senaste timmarna har han alltså hotat med nationellt nödläge som skulle göra det möjligt att tvinga fram ett murbygge.

En intervju med Donald Trump visades därefter och bland annat följande hördes.

(Donald Trump) – I think we might work a deal and if we don't I may go that route. I have the absolute right to do national emergency if I want. (Amerikansk reporter) – What's your threshold [ohörbart]? (Donald Trump) – My threshold would be if I can't make a deal with people that are unreasonable.

Intervjun textades samtidigt på svenska enligt följande.

(Donald Trump) – Vi kanske kan förhandla. Men annars tar jag en annan väg. Jag utlyser nationellt nödläge om jag vill. (Amerikansk reporter) – Vad skulle få er att göra det? (Donald Trump) – Om jag inte kan komma överens med oresonliga tjurskallar.

Inslaget i övrigt bestod av ett studiosamtal mellan nyhetspresentatören och SVT:s utrikeskommentator. I detta samtal sades bland annat att den nuvarande situationen var mycket låst, att demokraterna krävde att statsapparaten skulle låsas upp innan eventuell förhandling och att Donald Trump sagt att förhandlingar skulle kunna ske efter att demokraterna sagt ja till muren.

ANMÄLNINGAR

Anmälarna anför sammanfattningsvis följande.

Sveriges Television (SVT) la medvetet till ordet ”tjurskallar” i översättningen av intervjun trots att det aldrig sades. Detta ändrade inte bara vad han sa utan också tonen i det som sades. SVT ljög för de som inte kan engelska och var vare sig sakliga eller opartiska i sin rapportering.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anför i huvudsak följande.

Det nya politiska språk som Donald Trumps presidentskap har medfört, med ofta pratiga och icke kompletta meningar har inneburit en utmaning för översättare och nyhetstextare. Att den översättning som gick ut i sändning hade ordalydelsen ”oresonliga tjurskallar” var ett misstag. Under den tidspress det innebär att översätta nyhetsinslag prövade översättaren olika ord som skulle förmedla betydelsen men samtidigt vara korrekt idiomatisk svenska i det korta format som textremsan är.

Efter det inträffade har rutinerna för nyhetsöversättning setts över och det har tagits beslut om att i fortsättningen vid behov ligga närmare det engelskspråkiga originalet på bekostnad av en korrekt idiomatisk svenska.

SVT anser att det felaktiga ordet blev betydelseförstärkande men inte så betydelseskiljande att inslaget därför skulle strida mot kraven på opartiskhet och saklighet.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och

andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att SVT i översättningstexten angav att president Donald Trump sagt ”tjurskallar”. Det var en uppenbart felaktig översättning. Genom tillägget fick presidentens intervjusvar en missvisande innebörd. Nämnden kan dock inte finna att tillägget medförde att inslaget blev så missvisande eller värderande att det strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Bo-Erik Gyberg och Gunnar Springfeldt efter föredragning av Maria Bergerlind Dierauer. I beredningen av ärendet har även handläggaren Cecilia Smitt Meyer deltagit.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Maria Bergerlind Dierauer

Originalhandling med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.